

Vieta, kur piedzīvot brīnumus - Brīnummāja

Tuvojoties Starptautiskajai ģimenes dienai, kuru svinēsim svētdien, 15.maijā, devāmiešos ciemos pie Lienas Graudules uz Brīnummāju Cēsīs.

"Brīnummāja" ir sabiedriskā labuma organizācija, kura sniedz atbalstu ģimenēm bērna emocionālās, fiziskās, sociālās un intelektuālās attīstības ceļā. Savukārt Liēna ir Brīnummājas vadītāja, bērnu attīstības speciāliste, cēsniiece, brīnišķīgs un mērķtiecīgs cilvēks un kā noskaidrojām arī lielisks sarunu biedrs.

Lienā, pastāsti, kas tad īsti ir Brīnummāja?

Brīnummāja ir vieta, kur gaidīta ikviena ģimene, lai sniegtu atbalstu bērna emocionālās, fiziskās, sociālās un intelektuālās attīstības ceļā. Arī vecāki var saņemt atbalstu, lai viņi justu to pleca sajūtu un varētu atrast risinājumus, kā vēl labāk parūpēties par bērniņu. Tā ir vieta, kur bērni un vecāki tiek atbalstīti un pamanīti.

Kā nonācāt līdz idejai par Brīnummāju?

Kā es saku, mana dzīve sastāv no tādiem diviem lieliem posmiem. Pirmajā posmā es

biju biznesa vidē un tad kaut kādā brīdī man likās, ka šis posms dzīvē ir noslēdzies un es esmu gatava darīt kaut ko jaunu. Parādījās iespējas un jaunībā iegūtā pedagoģiskā izglītība noteikti tajā visā kaut kādu lomu nospēlēja.

Tā pirmā sēkliņa, manuprāt, bija tā apjausma, ka tās attīstošās nodarbības lielā mērā ir nepieciešamas tiem, kas nevar to atļauties. Nonākot saskarē ar tiem bērniņiem, kuriem ir milzum daudz ikdienas problēmas, gribējās parūpēties, lai viņiem arī ir tāda pieredze, kas viņiem dzīvē dod daudz prieka, kas liek noticēt, ka var.

Parādījās pirmais atklātais projekta konkurss, kurš ļoti saskanēja ar šo sajūtu, ka tiešām var dot iespēju bez maksas saņemt atbalstu. Lai šo atbalstu arī sniegtu bija jārada biedrība, tad to mēs arī izdarījām, startējām savā pirmajā projektu konkursā un uzvarējām.

Kad ir realizēts viens projekts, tad ieraugi tās ģimenes, iepazīsti bērnus, saproti tās vajadzības un tad jau vairs arī nevar apstāties.

Cik ilgi jūs jau šeit esat?

Novembrī palika gads, pusotru gadu esam šajā mājā (Bērzaines ielā 16/18, Cēsīs), bet kā biedrība esam no 2014.gada. 2022.gada beigās kā biedrībai mums jau būs astoņi gadi. Esam jau septiņus ar pusi gadus, tādi pirmklasnieki.

Kur jūs pirms tam varēja sastapt?

Cēsīs, Palasta ielā 15. Īstenībā visu pirmo gadu pat bija tā, ka biedrībai savas telpas nebija. Projektus es rakstīju savas mājas virtuvē. Atbalstu bērniņiem Brīnummāja realizēja caur sadarbības partneriem. Tā mūsu loma toreiz bija saprast, kāds atbalsts vajadzīgs. Piemēram, mums bija viens labdarības projekts ar "Žagarkalnu", kur slēpošanas skoliņa bija par brīvu maznodrošinātajiem un audžu ģimenēm.

Slēpošanas skoliņa "Žagarkalnā"

Tad tikai vēlāk mums bija telpas Palasta ielā. Sākām ar vienu kabinetu un pāris nodarbībām nedēļā, tad šobrīd esam tikuši līdz veselai mājai un 400 līdz 500 nodarbībām mēnesī. Uz pēcpusdienu šeit ir tākā tādā mazā skudru pūznītī.

Bet patikama tā rosība, vai ne?

Jā, tā sajūta, protams, ka ir jauka. Tas ģeogrāfiskais aptvērums tiešām ir liels. Pie mums negriežas ģimenes tikai no Cēsīm. Ir no Valmieras, Limbažiem, tagad arī no visa jaunā Cēsu novada, no Smiltenes, Alūksnes. Šobrīd mums ir apmēram 110 aktuālās ģimenes, kurām mēs sniedzam atbalstu.

Mēs sākām ar attīstošām nodarbībām. Tā lielākā vērība ir tā, ka šobrīd mēs varam

iedot tādu plašu un saskaņotu atbalstu gan bērniņam, gan vecākiem.

Sniegto pakalpojumu piedāvājums pie Jums tiešām ir ļoti plašs. Pie jums pēc palīdzības var griezties gan bērni, gan vecāki un pat bērnu attīstības jomas profesionāļi. Ir pat semināri plānoti?

Šobrīd sadarbībā ar "Vidzeme iekļauj" mēs plānojam apmācības aprūpētājiem, kuri rūpēsies par tiem bērniņiem, kuri ir nodoti ārpus ģimenes aprūpē. Šobrīd "Vidzeme iekļauj" deinstitutionalizācijas projektā ir arī ģimeniskai videi pietuvināts pakalpojums, lai aprūpētāji varētu atbalstu sniegt pavisam augstā kvalitātē, tad "Vidzeme iekļauj" plāno tādas apjomīgas un sistemātiskas mācības. Ir liels prieks, ka mēs varam viņiem iet talkā.

Starp piedāvātajiem pakalpojumiem ir arī Vecāku klubiņš. Ko dara Vecāku klubiņš?

Mēs kā sabiedriskā organizācija esam, kā tāda platforma, kurā ģimenes var sajūst pleca sajūtu un risināt, kādus aktuālus jautājumus. Lai mums būtu tiešāka komunikācija, ir izveidota slēgta grupa Facebook platformā – Vecāku klubiņš.

Klubiņš aizsākās ar ļoti jauku projektu – Vecāku pieredzes stāsti, kur vecāki dalījās savos stāstos un savos pārdzīvojumos. Manuprāt, tas bija tāds ļoti, ļoti iedvesmojošs projekts. Caur tām sāpēm un grūtībām bija iespēja ieraudzīt, cik ļoti daudz spēka un cik ļoti daudz uzvaru ir tajā stāstā.

Protams, ka tas nav viegli stāstīt par savu īpašo bērniņu, tas nav viegli dalīties ar visiem pārdzīvojumiem un dažkārt, tas pat nav viegli klausīties šādus stāstus. Vecāku klubiņš rada tādu kopienas sajūtu.

Kad mums uz kādu pasākumu nepieciešams uzaicināt, kādu brīvprātīgo, tad mēs Vecāku klubiņā varam ielikt informāciju, varam ielikt kādas ātrās aptaujas.

Cik pašlaik Vecāku klubiņā esat?

Šobrīd esam 50, bet tagad Vecāku klubiņu aktualizēsim. Vēlamies arī tos jaunus klientus, pēdējo trīs mēnešu laikā ir ļoti daudz jauni klienti parādījušies, tiešām daudz, vairāk kā 20 jauni klienti. Pieslēgsim tos un tad jau arī Vecāku klubiņā, kādu tādu foršu pasākumu ieviesīsim.

Ģimeņu klubiņā vairāk ir tieši mammas rosās? Kā ar tēvu klātbūtni?

Vairāk ir mammas, bet tā ikdienā dzīvojoties Brīnummājā ir arī tēti, kas interesējās, kā ir gājis nodarbībās. Mēs jūtam arī to tētu klātbūtni, tas priecē.

Pastāsti, kā ģimenes līdz jums nonāk - kā saprot, ka Brīnummāja ir tā vieta, kur vēlamies griezties pēc palīdzības?

Mēs vienmēr sakām, ka pie mums atbalstu var saņemt ik viens.

Lielākā daļa ģimeņu, bērniņus pie mums ved bērnu vispārīgai attīstībai, tad šīs ģimenes visbiežāk atrod mūs pašas. Atrod caur internetā pieejamo informāciju vai draugi, paziņas iesaka. Un ļoti bieži iesaka arī skolas, par šo ir ļoti liels prieks, ka izglītības iestādes mūs redz kā resursu, kā palīgus.

Gan dārziņos, gan skolās ir atbalsts bērniņiem, pedagogi daudz strādā un ir arī atbalsta personāls, bet tik un tā reizēm ir situācijas, kad bērnam vajag vēl papildus atbalstu.

Mūs atrod arī caur sociālajiem dienestiem. Tās ir ģimenes, kuras audzina bērniņu caur sociālajiem dienestiem vai ģimenes, kurās ir pieaugušais ar invaliditāti, jaunieši vai pieaugušais ar garīgā rakstura traucējumiem.

Tagad visu par mums var ļoti labi sameklēt, jo mums ir jauna, skaista mājaslapa. Mēs ļoti priecājamies, jo tas, protams, nebija viegli šādu mājaslapu radīt. Tas lika tā strukturēti paskatīties uz sevi.

Liena, Jūs tātad rakstāt projektus, esat biedrības vadītāja un vadāt arī nodarbības?

Jā! Es vadu montesori nodarbības, esmu Tomatis metodes speciāliste un pati veicu Minhenes funkcionālās attīstības diagnostiku.

Kā vispār saprast, kāda nodarbība vai terapija, katram bērnam būtu tā atbilstošākā?

Mēs piedāvājam sākotnējās konsultācijas. Neskatoties uz to, kas iepriekš darīts, mēs vienmēr ar ģimeni un bērniņu tiekamie klātienē, piedāvājot dažādus didaktiskos materiālus un veicot novērtēšanu. Paskatāmies, ko bērniņš rāda, kas ir tas stāsts, ko viņš par sevi stāsta, pat ja citreiz caur krenķi.

Sociālais rehabilitētājs izrunā ar vecākiem visu, kas ir pieredzēts, sākot ar to, kāds ir bijis gaidību laiks, kādi speciālisti ir apmeklēti, kas ir tās aktuālās grūtības. Tad mēs ar speciālistiem saliekam to visu kopā, izdiskutējam un piedāvājam vecākam mūsu redzējumu.

Parasti piedāvājam to, ar ko varētu sākt un tad skatāmies, jo mēs nekad nevaram zināt, kā bērniņš pats reagēs. Mēs jebkurā solī sekojam līdzi tam, ko bērniņš rāda.

Bet bieži ir tādi brīži, kad variet pateikt - viss šim bērniņam vairs nav nepieciešama palīdzība?

Tie stāsti ir tik individuāli un unikāli. Ir daļa bērniņu, kuriem tas darbs ir ilgstošs.

Šogad trīs Brīnummājas bērniņi, kuri pie mums jau nāk ļoti, ļoti sen un sāka ar diezgan

izteiktām grūtībām uzsāka mācībās parastā programmā. Tā gan priekš mums, gan vecākiem ir ļoti liela uzvara.

Ir situācijas, kad bērnam tās grūtības saglabājas, bet arī tur ir svarīgi, kādi tad ikdienā ir tie atbalsta pasākumi, lai bērns justos pēc iespējas labāk, lai vecāki justos pēc iespējas labāk.

Gana daudz ir tādi bērniņi, kuriem nepieciešama tā saucamā uzturošā terapija, kad tas darbs ir ilgstošs. Bet ir bērniņi ar logopēdiskām grūtībām, tad pastrādājam, patrenējamies un viss izdodas.

Tad noteikti ir liels gandarījums un prieks?

Jā, mēs esam iemācījušies priecāties gan par tādām lielām lietām, gan arī par mazām lietām. Piemēram, par to, ka bērnam ir samazinājies skaņas jūtīgums un viņš jau var aiziet skolā rokas nožāvēt. Ir tādi bērniņi, kas vairāk spēj fokusēties uz lietām un apkārtējos cilvēkus viņi nepiefiksē un tad mums ir prieks, ka bērns ir paskatījies, pamājis ar roku.

Tās mazās uzvaras vajag, tās ir ļoti nozīmīgas. Tas prieks, ko rada mazās uzvaras, dod spēku tālāk strādāt. Katra tā uzvara, tā kā tāds pakāpiens uz kā Tu vari atsperties un veikt nākošos soļus.

Tas arī ir tas brīdis, kas motivē darboties tālāk?

Jā, kaut vai viens mazs cilvēks uz šīs pasaules, kas kaut kādā mērā pateicoties mums spēj vairāk. Jā, tad tā sajūta ir, ka mēs kaut ko nozīmīgu darām!

Kāda palīdzība tieši vecākiem tiek sniegta?

Šobrīd vecāku programmās visvairāk ir tieši fizioterapija un fizikālās terapijas - tie mazie ķipari, kādam arī ir jānes!

Tas, ka mēs vecākiem sniedzam to atgriezenisko saiti, tas jau arī ir tāds liels atbalsts. Bieži vien tas, ka tas vecāks nav viens ar to bērniņa grūtību, kāds ir līdzās esošs un līdzī pārdzīvojošs ir tā labākā terapija, ko vecāks var saņemt.

Tas viss, ko darāt, noteikti paņem arī gana daudz enerģiju.

Lai Tu būtu, kādam klātesošs un tiešām no sirds atbalstošs, tas paņem no tevis paša ļoti daudz, tāpēc labs terapeits zina un prot par sevi parūpēties, jo savādāk izdegt var ļoti ātri. Ir svarīgi būt atbildīgam par savu resursu.

Rūpes par sevi, tā noteikti ir mūsu darba sastāvdaļa. Arī mūs atbalsta gan cilvēki, gan mēs viens otru.

Cik liela komanda jūs šeit esat?

Brīnummājā esam 12 cilvēki, kas arī ir tāds optimāls skaits, lai mēs varētu visu nodrošināt. Sākotnēji mēs biedrībā bijām divatā kopā ar māsu levu. Visi skaistie maketi, kas mums ir, digitālais mārketingis ir māsas levas rūpala, kā arī mēs esam tas tandēms, kas pamatā raksta projektus.

Jūsprāt, mūsdienās ģimenēm ir grūti vērsties pēc palīdzības, atzīt to vajadzību?

Kopumā, ja mēs paskatāmies, kādus piecus gadus atpakaļ, domāju, ka sabiedrība noteikti ir kļuvusi redzīgāka, jo lai kaut ko sāktu darīt tā bērnība vajadzība ir jāpamana. Sabiedrība ir kļuvusi pieņemošāka, jo lai tālāk rīkotos tā grūtība ir jāpieņem. Vecāki un sabiedrība ir ar lielāku izpratni par to, ka attīstības grūtības prasa pacietību, prasa sistemātisku darbu un prasa iesaisti.

Mēs tiešām ar tādu ilgtermiņa skatījumu un atbildību aktīvi runājam par tā bērnība vajadzībām un par to, ka ir tādi bērni mūsu vidū un par to, kas viņiem ir nepieciešams. Caur to jau arī veidojas sabiedrības izpratne.

Jo vairāk par to runājam, jo vairāk sabiedrība pieņem to, ka mūsu vidū ir arī šādi bērni un arī pieaugušie.

Katra ziedojuma kampaņa ir ne tikai ziedojuma vākšana, lai to atbalstu varētu saņemt bez maksas, bet arī, kādas noteiktas vajadzības aktualizācija sabiedrībā. Caur šo mēs varam arī pievērst līdzcilvēku uzmanību, stāstīt, ka tas tiešām ir aktuāli, ka mūsu vidū arī tādas ģimenes. Uzrunāt un iedvesmot būt līdzās esošiem un iesaistīties.

Runājot par ziedojuma kampaņām, pie jums Brīnummājā bija liela rosība 6. un 7.maijā - norisinājās labdarības andele - "No manas rotaļu kastes Tavējai".

Šī labdarības andele noritēja divos posmos - mantu nodošana un pati andele, kurā par ziedojumu bija iespēja iegūt sev, kādu aktuālu rotaļlietu.

Ir sajūta, ka labdarības andele noritēja ļoti veiksmīgi. Mums pašiem tiešām ir liels prieks, ka izdevās.

Es domāju, tas veiksmes faktors labdarības andelei bija tas, ka ieguvējs bija absolūti ikviens, kas iesaistījās. Sākot jau ar ģimenēm, kuras ziedoja savas rotaļlietas, neraizējoties par to, ka jāmeklē, kam atdot vai jāizmet labas lietas atkritumu spainī. Tā bija arī iespēja savam bērnam iemācīt dalīties, parādot, ja mums manta vairs nav aktuāla mēs varam atdod tālāk.

Brīvprātīgie varēja gūt gandarījumu no tā, ka pieder šai saimei, ka viņi var kādam palīdzēt, veltot dažas stundas sava laika. Bez brīvprātīgajiem mēs paši ar to netiktu galā. Piemēram, viena māmiņa, kura audzina īpašo bērniņu, kura ir mamma 24/7 un

pati nevarēja atnākt uz šejieni, paņēma uz mājām puzzle šķirot, pārbaudot vai ir visi gabaliņi.

Andele bija iespēja par simbolisku samaksu savam bērniņam izvēlēties kaut ko aktuālu – ziedojot. Tā bija iespēja ne tikai bērnam iegūt jaunu lietu, bet arī atbalstu, kādu citu mazu ķiparu.

Labdarības andele - "No manas rotaļu kastes Tavējai"

Ir kādi pasākumi, kuri jau ir kļuvuši par tradīciju?

Jā, mums ir ļoti, ļoti mīļa tradīcija – Kopā būšanas svētki, kuri notiek ap Ziemassvētku laiku. Kopā būšanas svētki ir mīļi arī tāpēc, ka mēs viņus taisām kopā ar Cēsu jauniešiem.

Brīnummājas piecu gadu jubileja un Kopā būšanas svētki

15.maijs ir Starptautiskā ģimenes diena? Svinēsiet kaut kā īpaši?

Jā, šis laiks ir tāds ļoti, ļoti aktīvs Brīnummājai. Ģimenes dienā atklāsim digitālo orientēšanās spēli - "Brīnummedības Cēsīs".

Viss tas darbs pie spēles bija iedvesmojošs un enerģētisks, arī pati spēle noteikti tāda būs! Ar šo spēli mēs gribam ikvienai ģimenei dot iespēju bez maksas, aizraujošā veidā ar visu savu ģimeni pavadīt laiku svaigā gaisā.

Svarīgi, ka spēle ir piemērota cilvēkiem ar kustību traucējumiem vai bērniņiem ar kādiem citiem traucējumiem, tas nozīmē, ka spēlēt spēli nevar kņadā, spēle nevar būt par garu, nevar būt par sarežģītu.

Spēle tika izstrādāta sadarbībā ar RoadGames, ar Cēsu Kultūras un Tūrisma centru un ar mūsu speciālistiem. Apvienojot kopā visu zināšanas, domāju, ka mums būs izdevies radīt ļoti interesantu un foršu spēli.

Kopumā šī spēle, projekts ir par ģimenisko vērtību aktualizēšanu. Kopīgas pozitīvas atmiņas ir tik ļoti ģimeni stiprinoši. Šī ir ļoti laba iespēja braukt ciemos uz Cēsīm un apmeklēt Cēsīs. Spēles maršruts vedīs pa tādām vietām, kas nav primāri tūrisma objekti, jo mēs vēlējamies parādīt to mazliet citu Cēsu garšu.

Brīnummājas aktivitātes Ģimenes dienā Cēsu pils parkā

Ko vēl no jums varam sagaidīt?

Būs pagalma svētki, kuri būs vienā dienā ar Cēsu pilsētas svētkiem. Pilsētas svētkus varēs baudīt arī ģimenes, kas audzina bērnus ar invaliditāti. Pasākums būs piemērots bērniem, kuri nejutas komfortabli atrasties lielā pūlī.

Pēc ģimenes dienas pa vidu pagalma svētkiem gatavosimies arī Sarunu festivālam "Lampa". Būsim uz skatuves "Dots" un piedalīsimies diskusijā "Iekļaušana sākās ar ieklausīšanos". Runāsim ne tikai bērniem, bet arī par pieaugušajiem ar izmainītu maņu jūtīgumu, kā dažādas skaņas var radīt tiešām ļoti nepatīkamas un trauksmainas sajūtas, kā tas ir, ka arī vizuālie stimuli var būt par daudz.

Pēc tik daudz labiem darbiem svarīgi ir arī atpūtas brīži, kas Jums ir mīlākā vieta Cēsu novadā?

Mana vasaras terase, kur es varu apsēsties un caur priedēm skatīties uz piemājas dīķīti vai uz mēnesi un vasarā klausīties reizēm nedaudz kaitinošā, bet tomēr nomierinošā varžu kurkstēšanā. Tas ļoti palīdz pārslēgties. Lai arī darbs man ir ar bērniem un par bērniem, es vislabāk atpūšos tad, kad esmu kopā ar saviem bērniem.

Patīk arī radīt skaistu vidi ap sevi, radīt mazas jaukas lietas, piemēram sakombinēt, kādu skaistu puķu podu, uztaisīt, kādu foto rāmīti. Esmu arī audusi! Šobrīd gan tam neatliek laiks, bet būšana pie stellēm noteikti ir par mani!

Pie jums ir tāda mājīga sajūta. Šķiet, ka visi esat, kā viena liela ģimene.

Lai radītu šo māju sajūtu, tas ir ļoti apzināts darbs, to esam centušies ielikt katrā mazā lietā. Tas ir svarīgi, paņemt nost to organizācijas sajūtu, to, ka tu nāc pie speciālista.

Trīs kabinetus paša spēkiem izremontējām. Es pati divus mēnešu biju būvnieks. Tas bija tāds saliedēšanās pasākums, kad visi terapeiti uz mēnesi kļuva par špaktelētājiem un krāsotājiem. Tas arī noteikti ir radījis to mājīguma sajūtu.

Ko Jūs novēlētu Cēsu novada ģimenēm?

Es noteikti vēlu ģimenēm novērtēt to laiku, kas tiek pavadīts kopā un šajā kopā būšanas laikā pamanīt, cik jauki ir bērni, cik jauki ir vecāki un cik ļoti katram no mums ir palaimējies, ka viņi mums ir blakus.